

Protestant Theological University

Review of: G.C. den Hertog, De eerste ethiek van de Reformatie: Luthers Sermon von den guten Werken en de 'herontdekking' ervan in onze tijd
Moehn, W.H.T.

Published in:
Theologia Reformata

Published: 01/01/2019

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Moehn, W. H. T. (2019). Review of: G.C. den Hertog, De eerste ethiek van de Reformatie: Luthers Sermon von den guten Werken en de 'herontdekking' ervan in onze tijd. *Theologia Reformata*, 62(4), 447.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons). You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

This publication might have been made available through the PThU Research Portal under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the PThU website: <https://www.pthu.nl/over-pthu/bibliotheek-pthu/diensten/article-25fa-taverne-amendement-end-user-agreement.pdf>

Takedown policy

If you believe that this document breaches copyright, please contact us providing details, and we will investigate your claim and remove access to the work if necessary: bibliotheek@pthu.nl.

Downloaded from the PThU Research Portal (Pure): <https://pure.pthu.nl>.

John Calvin, *A Little Book on the Christian Life* (Sanford: Reformation Trust, 2017) 132 p., \$ 8.00 (ISBN 9781567697445).

De vertalers en uitgevers van deze nieuwe Engelse editie van een kort gedeelte uit Calvijns *Institutie*, Burk Parsons en Aaron Denlinger, verantwoorden hun uitgave door uit te leggen dat Calvijn zelf de desbetreffende paragrafen (boek 3, hoofdstuk 6-10) al in 1550 afzonderlijk het licht deed zien. In het Nederlands verscheen het werkje in de negentiende eeuw onder de titel *Calvijns gulden boekskje*. De bestaande Engelse vertaling van Henry Van Andel (1909) was nogal vrij en is intussen gedateerd. Deze nieuwe vertaling leest heel soepel en zo kijken we de Geneefse reformator recht in het hart: 'In whatever trouble comes to us, we should always set our eyes on God's purpose to train us to think little of this present life and inspire us to think more about the future life' (89).

H. van den Belt

Paul van Geest (red.), *Didachè, de leer van de twaalf apostelen: Een christelijke gedragscode* (Kampen: Brevier, 2018) 80 p., € 12,99 (ISBN 9789492433237).

De inleiding van 42 pagina's overtreft qua omvang de 24 pagina's van de tekst van de *Onderwijzing*. De frisse vertaling van Vincent Hunink trekt de lezer in de context van de eerste christenen die ter voorbereiding op hun doop dit onderwijs ontvingen. Van Geest reflecteert op het joods-christelijke karakter van het vroege christendom en signaleert enkele opmerkelijke aspecten van de *Didachè*, bijvoorbeeld dat de christenslaven van andere christenen kennelijk nog niet zoveel werkelijke vrijheid genoten (26) en dat de teksten over de eucharistie niet verwijzen naar de dood en de opstanding van

Christus, maar 'gesitueerd moeten worden in een periode waarin de agapè-maaltijd en de eucharistie nog niet helemaal gescheiden zijn' (31). Over de vraag of de term 'gedragscode' deze tekst goed typeert, kan getwist worden, maar de openingszin kan iedereen die de leer van de apostelen liefheeft wel onderschrijven: 'Er zijn twee wegen: een van het leven en een van de dood' (51).

H. van den Belt

G.C. den Hertog, *De eerste ethiek van de Reformatie: Luthers Sermon von den guten Werken en de 'herontdekking' ervan in onze tijd* [Apeldoornse Studies 74] (Apeldoorn: Theologische Universiteit, 2019) 74 p., € 9,95 (ISBN 9789075847512).

Deze studie bevat de uitgewerkte rede die oud-redactielid Gerard den Hertog op 10 februari 2017 heeft gehouden ter gelegenheid van zijn afscheid als dienstdoend hoogleraar aan de TUA. Hij brengt het eerste van de vier Duitse geschriften die Luther in 1520 geschreven heeft, voor het voetlicht. Na een analyse van de 'preek' laat hij zien hoe Luthers erfenis verwerkt is door Paul Althaus, Dietrich Bonhoeffer en Hans Günter Ulrich. De laatste auteur is erin geslaagd Luthers benadering van de goede werken nieuw te doordenken. Het afscheidscollege bevat ook een opdracht voor wie nu Christus wil volgen: 'Er is [...] veel aan gelegen ons opnieuw de bijbelse waarheid en kracht van de omgang met de Tien Woorden, waarin spontane liefde en leven in goede werken aan de hand van Gods geboden als geleefde eenheid gestalte krijgen, eigen te maken in een echte "vreugde der wet"' (74). Luthers *Sermon* blijkt daarvoor nog altijd een inspirerende gids te zijn.

W.H.Th. Moehn